

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/ZSCG	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Úvod do sociologie - SP		
Akademický rok:	2019/2020	Tisknuto:	21.09.2019 09:36

Pracoviště / Zkratka	KSA / ZSCG			Akademický rok	2019/2020
Název	Úvod do sociologie - SP			Způsob zakončení	Zkouška
Název dlouhý	Úvod do sociologie			Forma zakončení	
Akreditováno/Kredity	Ano, 6 Kred.			Zápočet před zkouškou	ANO
Rozsah hodin	Přednáška 9 [HOD/SEM]			Počítán do průměru	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / 0	Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Rozvrh	Ano			Počet dnů praxe	0
Vyučovací jazyk	Čeština			Hodn. stup. zp. před zk.	S N
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	A B C D E F				
Hod. v komb. formě studia					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Obsah předmětu vede studenty k poznání sociologie jako multiparadigmatické vědy. Jednotlivá témata vysvětlují základní sociologické problémy, kategorie, pojmy a teorie, a jejich praktické aplikace. Optikou této standardní sociologické výbavy se studenti naučí interpretovat některé společenské problémy. Hlavním smyslem předmětu je, aby sociální pracovník získal schopnost porozumět sociálním konsekvencím problémů, které musí při své práci řešit.

Požadavky na studenta

K udělení zápočtu je nezbytné splnit všechny korespondenční úkoly uvedené ve studijní opoře. Splnění zápočtu je nezbytnou podmínkou přípuštění ke zkoušce. Zkouška probíhá ústní formou.

Obsah

- Sociologie jako věda I - Sociologie versus zdravý rozum
Vymezení základních rozdílů mezi sociologickým a zdravým rozumem (common sense). Co to znamená dívat se na společnost sociologicky.
- Sociologie jako věda II - Společnost jako předmět sociologie
Okolnosti vzniku moderní společnosti a sociologie. Základní teze osvícenství, pozitivní a negativní důsledky osvícenství pro moderní společnost.
- Sociologie jako věda III - Multiparadigmatičnost sociologie a poznávání v sociologii
Základní vymezení různých sociologických dilemat a paradigmat, jejich srovnání a analýza. Vymezení odlišností v teoretických a empirických perspektivách národních sociologií. Role teorie a metody pro zkoumání a poznávání společnosti.
- Sociologie jako věda IV - Vztah sociologie a sociální práce
Vymezení a analýza základních funkcí sociologie. Vztah sociologie a společenské praxe. Vysvětlení vztahu sociologie - sociální politika - sociální práce. Příklad sociologické analýzy zákona o sociálních službách.
- Společnost očima sociologie I - Émile Durkheim a Max Weber

Základní vymezení teorie dělby práce a společenské solidarity É. Durkheima a teorie racionalizace společnosti Maxe Webera. Hlavní těžiště je ve výkladu Durkheimova pojmu anomie a Weberovy teorie byrokracie a panství.

6. Společnost očima sociologie II - Karel Marx a kritická teorie

Výklad Marxovy kritiky kapitalismu, těžiště je ve vysvětlení pojmu odcizení. Základní myšlenky členů frankfurtské kritické školy se zaměřením na hledání normy spravedlivé společnosti.

7. Společnost očima sociologie III - Soudobé evropské sociologické teorie

Pojetí řádu a individualizovaného konfliktu v díle Ralfa Dahrendorfa. Reprodukce sociálních nerovností v teorii Pierra Bourdieua. Politika třetí cesty v pojetí Anthony Giddense.

8. Společnost očima sociologie IV - Soudobé americké sociologické teorie

Pojetí integrované společnosti v díle Talcotta Parsonse a dezintegrované společnosti v díle Roberta K. Mertona (se zaměřením na teorii deviantního chování). Základní pojmy a kategorie teorie symbolického interakcionismu v díle Georga Meada a Herberta Blumera.

9. Základní problémy moderní společnosti I - Produkce zdrojů a její sociální důsledky

Postkapitalistická společnost v evropských sociologických teoriích (modernizace konfliktu, rozpad třídní struktury a solidarity, oddělení práce a kapitálu, globalizace). Postkapitalistická společnost v amerických sociologických teoriích (rozpad společenské smlouvy).

10. Základní problémy moderní společnosti II - Organizace a řízení společnosti

Politika třetí cesty Anthony Giddense versus politika svobody Ralfa Dahrendorfa. Krize sociálního státu. Vývoj správy moderních společností.

11. Základní problémy moderní společnosti III - Institucionalizace

Sociální kontrola a socializace. Sociální deviace a korupce.

12. Základní problémy moderní společnosti IV - Hodnotový systém společnosti

Výklad pojmu sociální soudržnost jako základní hodnoty evropských společností. Sociologická analýza důsledků akčních plánů sociálního začleňování.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Bez předchozích předpokladů.

Získané způsobilosti

1. Faktické odborné znalosti:

student umí popsat vznik a proměny moderních společností

student umí identifikovat základní problémy moderních společností

2. Teoretické znalosti:

student umí definovat základní sociologické teoretické směry a paradigmaty

Student umí samostatně srovnat evropské a americké teoretické sociologické přístupy.

Student umí samostatně posoudit základní problémy moderních společností.

Student je schopen aplikovat znalosti základních problémů moderní společnosti na konkrétní problematiku sociální politiky a sociální práce (např. práce, nezaměstnanost, solidarita, integrace atd.).

Student dokáže zpochybnit běžně sdílené vědění (common sense) o sociální politice a sociální práci.

Student dokáže posoudit dopady změn v sociální politice a sociální práci na klienty a na poskytovatele sociální péče.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** PhDr. Eva Klimentová, Ph.D.
- **Přednášející:** doc. PhDr. Helena Kubátová, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** Bauman, Z. *Myslet sociologicky. Netradiční uvedení do sociologie.* Praha, 1996..
- **Základní:** Berger, P.L. *Pozvání do sociologie. Praha: Správa sociálního řízení FMO, 1991..*
- **Základní:** Buriánek, J. *Sociologie.* Praha, 1996..
- **Základní:** speciálně vytvořený základní studijní text pro kombinované studium oboru Sociální práce: Kubátová, Helena. *Základy sociologie.* Olomouc: FF UP, 2002. odborná literatura: Bauman, Z. *Myslet sociologicky. Netradiční uvedení do sociologie.* Praha, 1996. Berger, P.L. *Pozvání do sociologie.* Praha: Správa sociálního řízení FMO, 1991. Brejchová, D. *Úvod do sociologie.* Praha, 1996. Buriánek, J. *Sociologie.* Praha, 1996. Dahrendorf, R. *Moderný sociální konflikt (eseje o politice slobody).* Bratislava, 1991. Disman, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost.* Praha, 1994. Giddens, A.

New Rules of Sociological Method. A Positive Critique of Interpretative Sociologies. Oxford, 1993.
 Giddens, A. *Sociologie. Praha, 1999.* Habermas, J. *Problémy legitimacy v pozdním kapitalismu. Praha, 2000.* Holzbachová, I. *Dějiny společenských teorií. Brno, 1996.* Kabátek, A. a kol. *Sociologické texty I. (Základy obecné sociologie). Praha, 1994.* Keller, J. *Dvanáct omylů sociologie. Praha, 1995.* Keller, J. *Nedomyšlená společnost. Brno, 1992.* Keller, J. *Současná francouzská sociologie. Praha, 1989.* Keller, J. *Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství, 1992.* Klofáč, J., Tlustý, V. *Soudobá sociologie. I. II. Praha, 1967.* Komenda, A., Keller, J. *Úvod do sociologie pro právníky. Olomouc, 1993.* Machonin, P., Tuček, M. a kol. *Česká společnost v transformaci. K proměnám sociální struktury. Praha, 1996.* Mareš, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998.* Mareš, P. *Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha, 1999.* Matějů, P., Vlachová, K. *Nerovnost, spravedlnost, politika. Česká republika 1991 - 1998. Praha, 2000.* Mills, Ch., W. *Sociologická imaginace. Praha, 1968, s. 7 - 24, 140 - 149.* Munková, G. *Sociální deviace. (Přehled sociologických teorií). Praha, 2001.* Murray, Ch. *Příliš mnoho dobra. Americká sociální politika 1950 - 1980. Praha, 1998.* *Sociální a kulturní antropologie. Praha, 1993.* *Sociologické školy, směry, paradigmaty. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994.* Szczepanski, J. *Základní sociologické pojmy. Praha, 1966.* Šanderová, J. *Sociální stratifikace. Problém, vybrané teorie, výzkum. Praha, 2000.* Šubrt, J. *Postavy a problémy soudobé teoretické sociologie. Sociologické teorie druhé poloviny 20. století. Praha, 2001.* *Velký sociologický slovník. Praha, 1996.* Wallerstein, I. *Kam směřují sociální vědy. Zpráva Gulbenkianovy komise o restrukturalizaci sociálních věd. Praha, 1998.* Wiatr, J. *Společnost (Úvod do systematické sociologie). Praha, 1968. .*

- **Základní:** Keller, J. *Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství, 1992..*
- **Základní:** Kubátová, H. *Úvod do sociologie pro sociální pracovníky. Olomouc: UP v Olomouci, 2008.*
- **Základní:** Kubátová, Helena. *Základy sociologie. Olomouc: FF UP, 2002..*

Vyučovací metody

Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)

Hodnotící metody

Známkou

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Sociologie	Bakalářský	Kombinovaná	Sociální práce	1	1	2019	Povinné předměty	A	1	ZS